

KAMERAT

Den flom av utmeldelser som fra alle landets kanter er strømmet inn til de forskjellige fagforbund har fremkaldt fulstendig panikk blandt nazipampene og overløperne. De visste rigtignok på forhånd at de var hatet og foraktet av de organiserte arbeidere for sitt forræderi og sin spytt-slikkertjeneste for vårt lands fiender, men at motstanden var så omfattende og viljen til handling så bevisst kom som en stor og ubehagelig overraskelse. I sin fortvilelse over å stå maktesløse tilkaldte de som vanlig Gestapo. Tillidsmennene i fagforeningene i Oslo og omegn ble først under straffansvar pålagt å møte fram for å påhøre trusler, lokketoner og bønnerop om å stoppe utmeldelsene. Da dette ikke gjorde noen virkning ble tillidsmennene innkaldt til det tyske sikkerhetspoliti, som gjorde dem personlig ansvarlig for at medlemmene trekker sine utmeldelser tilbake. Dermed er det opstått en andret situasjon. Aksjonen med utmeldelser av fagforeningene hadde vært rettet mot quislings rikstingsplaner. Arbeiderne ville sammen med industrilederne og den øvrige norske fronten si åpent ifra at de ikke under noen omstendighet vilde bli tatt til inntekt for et slikt nazistisk riksting. Denne hensikt er nådd. Hæle verden kjenner til den veldige protestbølge som har gått over vårt land. På denne bakgrunn vilde det selvfølgelig være uforsvarlig å sette saken på spissen. Tillidsmennene har derfor under trussel om standrett og terror henstillet til medlemmene å trekke sine utmeldelser tilbake. Men om vi i denne omgangen kan konstatere at aksjonen mot rikstinget har ført fram, så er dermed ikke kampen avslåst. I sin desperasjon vil quisling og NS søke nye utveier for å gjennomføre sine planer. I hvilken utstrækning de vil få tyskernes bistand kan bare fremtiden gi svar på. Er skulde rigtignok tro at okkupasjonsmakten hadde større interesse av å opprettholde ro og orden enn det framgår av dens opptreden hittil. Ingen kan jo lenger være i tvil om at alle forsøk på å tvangsnesifisere det norske folk enten gjennom samband eller riksting attåt og attåt vil bli møtt med en samlet motstandsfront.

SPAREBANKENE SLUTTER OPP OM FRONTEN.

Som en protest mot å bli tatt til inntekt for quislings riksting har landets sparebanker nå sendt inn følgende utmeldelse til Centralforeningen for landets sparebanker.

De Centralforeningen for Norges Sparebanker har vært en fri institusjon som gjennom sine av medlemmene valgte organer bare har hatt næringsens saklige og faglige interesse å verne, må vi erklære at så fremt det skulde bli gjort inngrep i medlemmenes rett til selv å velge sine tillidsmenn eller det skulde bli oppnevnt representanter fra Centralforeningen for Norges Sparebanker til et riksting, ikke lenger kan anse Centralforeningen som representerende næringsinteresser, og sanser derfor vårt medlemskap i Centralforeningen som bortfaldt.

Detta viser at bankene ikke står tilbake for de andre næringsorganisasjoner eller de organiserte arbeidere når det gjelder å vise overfor all verden at med quisling og hans riksting vil det norske folket ikke ha noe å gjøre.

OMFATTENDE REKVISISJONER AV STORPE.

er foretatt over hele landet. Bare i Oppland og Hedmark fylker skal det nedslaktes henholdsvis 10.000 og 17.000 stk. storpe, svarende omtrent til 15 % av den vesle bestanden som er igjen.

"KIRKEDEPARTEMENTET"

fortsætter sine f. rtvilede forsøk på å bilogge kirkestriden. I slutten av august ble det således holdt en foreløpig konferanse i deptet hvortil professor Hællesby og domprost Hygen var innkalt. Hællesby og Hygen krevde straks:

- 1) at forhandlingene på kirkens vegne skulle føres av samtlige biskopper, altså også av biskop Bergrav som f. r. er i fangenskap,
- 2) at Bergrav derfor måtte frigis ubetinget og straks.
- 3) at forhandlingene skulle være helt fri dvs. "at ingen av partene på forhånd er bunnet til noe vilkår eller bestemt resultat".

Schancke gikk med på kravene, men da han søkte approbasjon hos quisling, krevde denne en erklæring fra kirkens menn om at kirken "tok avstand fra den politiske front mot landets regjering." Dette fant quisling gehør for i et såkalt regjeringsmøte som ble holdt 20. august. Her fant herrene også at det var så sin sak uten videre å frigi Bergrav som Schancke hadde ment kunne gå med på.

Schancke ble nå satt i gang med å tilveiebringe en slik erklæring som quisling ønsket og som altså skulle vise at kirken anerkjente quislingsregimet. Hællesby og Hygen nektet selv å avgi den ønskede erklæring, men satte opp et utkast som de kunne forsvare og som de var villig til å forelegge de avskjedigede biskopper, da det var disse som i tilfelle måtte innlate seg på det spørsmål. Dette utkast til erklæring fikk quisling tilbake, og fikk det i et "regjeringsmøte" ferandret til ugjenkjennlighet. Allikevel hadde quisling den frekkhet å oversende den endrede erklæring til biskoppene med anmodning om deres underskrifter. Han skamlet seg ikke for å kalle det den erklæring som var satt opp av Hællesby og Hygen. Han oppfordret endog biskoppene til å forelegge denne erklæring for Bergrav. De skulle få anledning til å besøke ham for å få hans underskrift, men det var en uttrykkelig betingelse at de bare hadde lov å bringe med seg den av departementet "oversendte erklæring i uferandret form." Selvsagt avslø biskoppene å være tjenerne for denne svindler. Senere har Schancke rettet en henvendelse til biskoppene om å møte til en konferanse med ham den 7. september, men biskoppene har avslått med den begrundelse at de ikke ville innlate seg på noen som helst forhandlinger før Bergrav var satt på frifot - slik som forutsatt i avtalen av 15. august. Den faste holdning som kirkens menn hele tiden har inntatt, har gang på gang satt quisling på plass og avlekket og avslørt alle intriger og bakholdsangrep. Kirkens styrke er det sanhold som preger dens kamp. Derfor vil den også gå seierrik og styrket ut av striden. -v-

VED CARLSBERG BRYGGERIER

i Danmark kom det forleden til arbeidsnedleggelse. Årsaken var at en formann ble pågrepet i iherdig nazipropaganda og utdeling av nazistiske trykksaker. Bryggeriarbeiderne reagererte straks og forlangte formannen avskjediget. Etter en dags streik ble konflikten ordnet til arbeidernes tilfredshet. -v-

KORRUPSIJONEN TAR OVERHÅND.

FØLGENDE 8 MEDLEMMER AV NS BLE LØRDAG 12. SEPTEMBER 1942 ARRESTERT AV DET NORSKE STATSPOLITI for å ha stjålet og omsatt på "svartebørs" 2 - to millioner brødmerker og andre rasjoneringsmerker: Oskar Pettersen Spørpind, Ole Vigsøt. 3, fullnæktig i rasjoneringsnemnda Rolf Gydfeldt Baake, Jens Bjelkesgt. 39, Robert Koster (russer av f. r.), Bjørn Stallaesvei 3, viseseriffører i Akers kolonialhandler Gustav Meidell Larsen, Slørdalsvn. 53, bakermester Willy Johansen, Chr. Skaus vei 17, sveitfører i hirdens flyskole Kaare Johansen, baker Karl Marinus Lind, adr. Oberst Rodes vei, 66, kontrollør i Akers forsyningsnemnd Ritter, Bekkelagetshøgda. Samtlige 8 ble av "ministerpresidenten", Jonas Lie og "politisjef" Olbjørn dømt til 3 års fengsel. Ritter er innsatt i fengslet i Akersvn. de øvrige på Breltvølt. Svindelene har foregått siden sommeren 1941 og blant deres "beste kunder" kan vi nevne: Riisnes, Hagelin, Christie og stabsjef Tøndsen. -v-

KIRKESTRIDEN MÅ IKKE OMTALES.

Et oppførtrin av Quisling har nazipresten Foyling, nå ekspedisjonssjef i Kirkedepartementet skrevet en bok om kirkestriden. Boken ble trykket i et opplag på 4.000 eksemplarer og inneholdt alle de dokumenter prestene og biskoppene har sendt ut, selvsagt med behørig nazikarrentøren og forvrengninger. Tyskerne har allikevel besluttet boken, da de ikke tør la kirkens sannhetsvitnesbyrd offentliggjøres, selv med nazistiske forfalskninger. NS har fått uttrykkelig beskjed om at kirkestriden ikke skal omtales.

-v-

5.000 stjålne bøker

var bl. a. under hammeren ved Wangs bokanksjon forleden. Disse bøker var besluttet hos gode nær menn. Det ble mobilisert en rekke nazister for å få auksjonen i gang, idet bra folk ikke på denne måte ville tilrane seg gode patrioters eiendom. Men en del ordinære bokkjøpere falt for fristelsen. Disse skal være klar over at de heretter er å betrakte som strigete

STADIG FLUKT FRA TYSKE FARTØYER.

En hører stadig om nordmenn som benytter anledningen til å flykte fra tyske fartøyer, hvor de er tvunget ombord som mannskaper, når disse fartøyer passerer svenskekysten på vei til eller fra Tyskland. Nylig meldte svensk presse om 2 unge menn som hadde kastet seg overbord og lagt på svim mot land. Den ene av dem ble dessverre funnet død av overanstren else, mens den andre klarte seg. Nå meldes om 4 andre gutter i 18-års alderen, som alle har klart å komme seg inn til svenskekysten etter å ha blitt tatt ombord av en svensk fiskeskøyte.

-v-

NESTEN 100 AVISER INNSTILLET.

Nylig fikk avisene ordre om å innskrenke papirforbruket med ytterligere 25 %. Samtidig skal 10 aviser utover landet innstille eller slås sammen med andre. I det hele er hermed 98 aviser blitt innstillet her i landet siden 9. april 1940. - Etter hva det meddeles er pressesjefen for Stor-Oslo, redaktør Laurin, trådt tilbake fra sin stilling etter eget ønske.

-v-

VI FØLER OSS BEÆRET.

Hitler har gitt en forordning om at barn som norske og hollandske kvinner får med medlemmer av den tyske krigsmakt, skal nyte rett av en spesiell behandling "til vedlikehold og fremme av rasessig verdifull germansk arv".

EUROPA UNDER HAKEKORSET.

Jugoslavia: Gauleiter Schumacher og 2 andre nazister er drept. Som represalier er 311 landsbyer skutt og i en landsby er alle slevenske menn mellom 18 og 60 år deportert. Kroatia: Det er i den siste tid foretatt massearrestasjoner blant kroatene, særlig innen bondepartiet, som mistenkes for å støtte guerillatroppene i kampen mot italienerne. Den tidligere partifører, dr. Matsjek, holdes under streng bevaktning. Frankrike: Doriot's franske nazistparti har nå opprettet egne "beskyttelseskorps" etter mønster av det tyske SS. Deres svarte standarder med dødningshoder er nettopp blitt høytidelig innviet. Belgia: Ved en kullgruve overmannet arbeiderne for en tid siden vaktene og på de la gangene, slik at graven ble satt ut av funksjon. Holland: Julianekanalen er satt ut av funksjon etter kollisjon mellom en lekter og sluseportene. Aram: 10 - derav 8 kvinner er drept til døden for spredning av rykter med prøngelsk innhold. En politibetjent ble skutt fordi hans uaktsonhet gav en arrestant anledning til å flykte.

-v-

MOBILISERING AV NS-MEDLEMMER.

Tyskerne har kravet at alle NS-medlemmer i vernepliktig alder skal mobiliseres. Det er derfor fra ledelsen hittil sendt ut mobiliseringsordre til om lag 3.000 medlemmer i alderen fra 18 til 45 år. Av disse er 600 fra Oslo og 500 fra Hedmark og Opland. Mobiliseringen er den pris tyskerne har forlangt for at Quisling skal få lov til å sammenkalle rikstinget. I den siste tiden før mobiliseringen var også den "frivillige" vervingen blitt sterkt påskyndet, og i enkelte deler av landet, som f. eks. i Østfold, ble hele fylkesledelsen tvunget til å melde seg frivillig. Det er klart

-4-

mobiliseringen har vakt stort røre innen våre hjemlige nazikretser. De er ikke så få som nå synes det får være grenser for hva det forlanges i den med hensyn til "idealistisk" innstilling. Der nemlig fullt klar og at det å bli sendt til Østfronten, er så å si ensbetydende med den visse død. Det er derfor mange som tidligere var termelig høyrstede, men som nå er blitt svært slukret og tause. Ja, mange er det også som bent fram har nektet å reise, bl.a. flere hirdfolk. De sitter nå på Grini.

-v-

NS YRKESGRUPPE FOR BEFALINGSMENN.

Vi har tidligere omtalt at det finnes en såkalt yrkes gruppe for befalingsmenn innen NS. Ledelsen av denne gruppe, som har kontor på slottet, består av fly-foretakerne: F.H. Kjelstrup, A. Tollefsen, H.P. L'Orange, M.T. Kvaal. Som leder for distriktsgruppen i Oslo fungerer H. Bjerkelund, E. Søvik, K. Vagn Knudsen og H. Waaler.

-v-

NYE ARRESTASJONER.

En av de ledende frikirkemenn her i landet, Bernhard Lanlesen fra Ringsaker er arrestert og sendt til Grini. Av andre som nyli er arrestert nevner vi Frithjof Nansens datter, Liv Høyer, forfatterinnen Ingeborg Møller og oversøster på Stange sykehus.

REAKSJONEN MOT NAZISMEN.

Tilstår stadig i Danmark. Nazistenes forsøk på å drive antisemittisk propaganda møter således sterk motbør. Et organ som utkommer på dansk, og som tydelig er etterplaprer av den beryktede jødehater Streichers organ der Sturmer, er blitt møtt med avsky i København. Folk river reklameplakatene for disse kloakkorganene ned, og det er blitt utfordret en rekke mulktforlegg i den anledning. En av landets kjente prester, Nordentoft, gjør seg til talsmann for at disse smussblader blir forbudt. Men justisministeren våger ikke å gå så langt, til tross for at også studentene har fremsatt et slikt krav. Stemningen er for øvrig av jort mot nazistene over hele Danmark.

-v-

HIRDSTABENS ETTERRETNINGS-AVDELING

har sendt ut en "hemmelig" instruks til sine lakeier, hvor det gis anvisning på hvilke opplysninger de ønsker. Det heter bl.a.: "Rapporter inndeles i 5 klasser, Rapporter som omhandler:

- a) Virkningen av vår egen propaganda. (Såvel i skrift og tale som i film, litteratur, aviser, plakater, foredrag og filmer.)
- b) Den fiendtlige propagandas art og virksomhet. (Rykter, flygeblad, ulovlige trykksaker osv.)
- c) Forsøk på provokasjon innen bevegelsen, av enkelte medlemmer, eventuelt grupper.
- d) Personer, foreninger og organisasjoner utenfor bevegelsen som må betraktes som fiendtlige.
- e) Eventuelle andre ting."

Det er interessant å legge merke til at NS ikke bare frykter motstanderne, dvs. 98 % av det norske folk, men også opposisjonen innen bevegelsen selv. Så frentredende er denne frykt at de må drive hemmelig etterretnings-tjeneste for å kunne stoppe "forsøk på provokasjoner innen bevegelsen selv, av enkelte medlemmer, eventuelt grupper".

-v-

PROPAGANDATEKNIKK.

Det svenske quislingorgan "Dagsposten" har på nytt i sensasjonell form gjengitt den tyske påstand om en britisk-russisk "hemmelig avtale". Dette propagandanummer og dets vandring gjennom spaltene gir et interessant innblikk i de metoder som anvendes for å gi propagandadiktningen tilforlatelighetens preg. Den "hemmelige avtale" dukket først fram den 14. juni i det danske NS-blad "Fædrelandet", som offentlig gjorde et Ritzautogram fra Genf om at England skulle ha gitt Russland rett til å opprette baser på dansk område. Samtidig offentliggjorde rumenske blad en meddelelse om at englenderne godkjente russernes krav på Bessarabia. Den 15. juni publiserte "Dagsposten", som det ^{svenske} svenske blad en lignende

betant, men understreker særlig det for svensk oppinion kyst ontålelige spørsmål om Finnlands grenser. For å gjøre ennå sterkere inntrykk gjenga bladet samtidig en mellomnivellig fra London om at exilregeringen var dypt foruroliget over den hemmelige avtale. Også schweisiske NS-blad talte nå om "hemmelige tilleggsklausuler", og franske blad forsikret at Storbritannia krevde baser på den franske Atlanterhavskyst. Dette var innledningen. Meningen var klar. Det gjaldt å overbevise folk om at England hadde solgt forskejlige stater til Russland. Tross engelske og russiske demontier forsikret NS-organet "Göteborgs nor-nytt" den 23. juni at man innen "diplomatisk krets på forskjellig hold" var sikker på at det eksisterte hemmelige klausuler. "Fra en erfaren diplomat, representerende et land som står de allierte nær", hadde bladet erfart interessante detaljer i den hemmelige avtale. Britterne hadde godkjent visse russiske krav på Finland, Baltikum, Polen, Romania og erkjent disse land sammen med Skandinavia som russisk interesseområde. "Avsløringene" i det ubetydelige quislingorganet i Göteborg ble så som en verdenssensasjon sent ut i eteren, men kilden for de sensasjonelle "avsløringene" undergikk samtidig visse karakteristiske forandringer. I den tyske sending på norsk 25. juni ble den "erfarne diplomat, representerende et land som står de allierte nær" til "en alliert diplomat", og i sendingen til haren samme dag het det "en kille som står Neuterbrudet nær". 2 dager tidligere hadde tysk telegrafbyrå talt om "velunderrettede kretser i London", men karakteristisk nok het det i sendingen til Irland at kilden for de sensasjonelle avsløringer var Washingtonkretser. Det gjentar nå bare å få "avsløringene" bekreftet fra Shanghai, Bangkok eller Istanbul, og så vil nok beviset bli funnet vel opprydd blant dokumentene ved statsarkivet i Rostov.

-v-

UKENS SITAT

"Også slik som de tollpolitiske og økonomiske forhold utvikler seg er det naturlig for Skandinavia og Norge i særdeleshet å søke nærmere tilslutning til det britiske rike, hvortil de skandinaviske land er så sterkt knyttet ved bånd av gjensidig aktesle og tillid. Innländsog Skandinavias noenlunde ensartede beliggenhet i forhold til Europa ... og deres fellesskap i farer og interesser, danner også et sundt grunnlag for nærmere samarbeid." (quislings bok "Russland og Vi", første utgave.)

-v-

ARBEID OG TRYGGE KÅR FOR ALLE

Da de fremmede voldsmenn brøt seg inn i landet vårt 9. april 1940, var Norge midt oppe i en rik sosial, kulturell og økonomisk vekstperiode. Hvert år ble om lag 80.000 mål ny jord lagt under ploegen, landets vei- og jernbanenett ble utbygget i et tempo som aldri før, nye industriforetak skjød i været, handelsflåten vår stod på høyde med det beste i verden, fiskerierne hadde god fremgang gjennom modernisering av hav- og kystfiskeriflåten, bygging av havneanlegg, reising av moderne fryseri- og kjøleanlegg m.v. Det var tiltak, liv og arbeids glede på alle felter, og en var på god vei til å få has på arbeidsledigheten, den store svøpen over arbeidsfolket.

Nye sosiale og kulturelle tiltak ble satt i verk. Vi minner om alderstrygden, det største sosiale gode som er innført i Norge i nyere tid. Vi minner om den store boliplanen som stod umiddelbart foran løsningen. Vi minner om de nye forbedringer av skolestellet, yrkesopplæringen osv.

Og hele dette nyreisningsarbeid på alle felter av samfunnslivet var preget av arbeiderrørslas sosiale grunnsyn, og det ble i stor utstrekning ledet av arbeiderrørslas folk i samarbeid med andre positivt innstilte mennesker i landet.

- "Vi hadde det for godt den gang", sier enkelte arbeidere små anfall av misjet når de går på arbeid med tomme maver. - "Først nå skjønner vi hvor godt vi hadde det".

Nei, vi hadde det ikke for godt, la oss alltid ha det klart for oss. Vi hadde begynt å få lev liggende når de nazistiske banditter tok landet vårt og satte i gang sin systematiske utplyndring av alle verdier.

var på god

Vi var på god vei til å skaffe skikkelige boliger for alle, god opplæring av de unge, trygget alderdom for de gamle, arbeid og rimelige kår for hele folket. Det var ennå langt igjen før vi var fremme, men retningen var riktig, og farten upåklagelig.

Det skader ikke å tenke over disse tingene nå. Og det er nyttig, ja nødvendig at arbeidsfolket tenker over, beskjeftiger seg med og diskuterer hvordan det arbeid som var i gang skal føres videre når det tyske pakkot er kastet ut av landet og forrederne er tilintetgjort. Den dagen kommer jo en kortere eller lengre tid, det får være en sak for seg. Da må freden ikke møte oss like uforberedt som krigen gjorde det. Vi nå vite hva vi vil, og hvor vi skal ta fatt, vi må hver for oss vite å finne vår plass.

Så vet vi også at det i alle lag av folket, blant dem som i dag står sammen med oss i kampen mot de fremmede voldsmenn og som i morgen vil stå sammen med oss i arbeidet med gjenoppbygningen av det frie Norge, er et ganske annet ^{åpent} ~~åpent~~ for arbeiderrørslas sosiale og økonomiske grunnsyn for enn det en ^{ette} ~~ette~~ tidligere. - Det er visshet om at grunnlaget for gjenoppbygningen av frentidens Norge vil bli: Arbeid og trygge kår for alle. Og for å skape dette grunnlaget, må vi på nytt bygge opp igjen en

F R I F A G B E V E G E L S E .